WYNIA'S WEEK

Zijn tegenstanders vergissen zich: Wilders is niet uitgeteld en kan ook niet worden weggewenst

Posted on 7 juni 2025 by Derk Jan Eppink

Direct na de val van het kabinet-Schoof waren de verwensingen aan het adres van Geert Wilders niet van de lucht. Opvallend: de gelijkaardige toonzetting van zowel de (ex)-coalitiepartners als de oppositiepartijen.

Volgens VVD-fractievoorzitter Dilan Yeşilgöz laat Wilders 'de kiezers in de steek'. NSC-leider Nicolien van Vroonhoven wil niet meer 'met Wilders in zee' (dat sentiment is ongetwijfeld wederzijds) en BBB-vicepremier Mona Keijzer zei dat Wilders 'Nederland verraadt'. Een té hard oordeel over een Nederlandse politicus met het strengste bewakingsregime. De oppositiepartijen verkeerden uiteraard in een vreugdesfeer, verlost uit een nachtmerrie.

Volgens politiek Den Haag heeft Wilders afgedaan; achter diens tijdperk kan een punt worden gezet. Hij is 'uitgeteld'. Als er onder de fractieleiders een dirigent zou zijn geweest, wellicht de Rotterdamse prediker Henri Bontenbal (CDA), dan zou het

politieke koor eenstemmig zingen: ‘Wij wensen Wilders weg’.

Vreemdeling in eigen land

Is Wilders weg?

Dat is niet evident. Het kernthema van Wilders – overmatige immigratie in combinatie met het sterk groeiende islamisme in Nederland – is niet weg. Integendeel, steeds meer burgers merken de ‘verdringingsverschijnselen’ die overmatige immigratie veroorzaakt: meer asielcentra in weigerachtige gemeenten, nijpend gebrek aan woonruimte, volle klaslokalen en moeizame toegang tot de zorg.

De cultuurkloof met steeds assertievere moslims produceert twee afgesloten maatschappijen. Door de stortvloed aan nieuwkomers functioneert integratie niet meer. Wél nemen zij hun conflicten mee, zoals de Somaliërs in Den Haag die hun vetes uitvechten op straat. Burgemeester Jan van Zanen (VVD) zag het niet aankomen.

Gevolg: veel inwoners vragen zich af of ze nog wel in Nederland wonen en voelen zich vreemdeling in eigen land, vooral in grotere steden. De problemen die Wilders benoemt, nemen toe. Zo blijft de factor-Wilders een politieke realiteit. Zijn opponenten maken hem groter. De verwijten van andere fractieleiders tegen Wilders creëren een scheidslijn: allen tegen één. Hij zit strategisch in een unieke positie, die van de underdog. Verkiezingen in het najaar draaien om hém.

Het kabinet-Schoof met de PVV in een hoofdrol is de zoveelste aflevering van Nederland en het immigratievraagstuk. In 1991 was VVD’er Frits Bolkestein de eerste fractievoorzitter van een grote partij die het thema immigratie op de agenda zette. Hij deed dat beredeneerd, maar ook dat verstoorde de rust in het gezapige Den Haag. Hij kreeg dan ook de stempel ‘stoorzender’ of erger, maar zag in werkelijk zaken waarvoor anderen blind bleven – een zeldzame vooruitziende blik. De VVD werd bij de Provinciale Statenverkiezingen van 1995 zelfs met afstand de grootste partij. Na het vertrek van Bolkestein zakten de liberalen weer terug naar het bitterballenniveau.

Daarna kwam de flamboyante Pim Fortuyn die vanuit de startblokken bepleitte om artikel 1 uit de grondwet te schrappen. Hij zag het discriminatieverbod als

beperking van de vrijheid van meningsuiting en bescherming van de islam tegen kritiek. Op 6 mei 2002 werd Fortuyn vermoord door een dierenactivist die alweer vrij en vrolijk rondfietst. In de meeste landen zou hij er minder genadig zijn afgekomen.

Wilders is de erfgenaam in die traditie. Dat heeft hem intussen een islamitische banvloek opgeleverd, met alle gevolgen van dien. Hij is geen vrije vogel zoals het doorsnee Tweede Kamerlid, maar vogelvrij. Dat maakt hem een 'man met een missie'. Hij maakt dezelfde punten als Ayaan Hirsi Ali, een vrouw met een missie en zelfs ervaringsdeskundige. Beiden zitten in dezelfde situatie: doelwit van islamisten.

Permanente onderschatting

De politiek-culturele spanningen tussen de islam en westerse samenlevingen zijn niet kunstmatig maar reëel. Wilders geeft er uiting aan, wat hem bij de politieke goegemeente en de gevestigde media in het verdomhoekje brengt. Het debat over Gaza maakt van Amsterdam een veredelde Gazastrook; antisemitisme duikt op als spook uit het verleden. Neem 'tolerante Hollanders' vooral met een korreltje zout.

Wat vinden doorsnee burgers en vooral de kiezers? Het wegwensen van Wilders gebeurt vooral door politici ter linkerzijde en door de progressieve media. Zij hebben Wilders permanent onderschat. Met z'n allen tegen één zou Wilders nog wel eens meer succes kunnen oogsten dan men nu denkt.

Wie de recente verkiezingsuitslagen analyseert, ziet grote, onverwachte verschuivingen. Bij de Provinciale Statenverkiezingen van 15 maart 2023 werd de BoerBurgerBeweging (BBB), met toen één Tweede Kamerzetel, plotseling de grootste partij. In Amerika heet dat een *landslide*. Kiezers hebben opvattingen en stemmen op een partij die deze het meest beeldend naar voren brengt.

Bij de Tweede Kamerverkiezingen van 22 november 2023 werd de PVV veruit de grootste partij. Thema: migratie. Wederom een **landslide**. Was ooit een verschuiving van vijf tot tien zetels in Den Haag al een politieke aardbeving, intussen rijzen de golven steeds hoger. De huidige Tweede Kamer telt vijftien fracties; slechts vier daarvan hebben twintig zetels of meer. Dat maakt coalitievorming moeilijk.

Er zijn zelfs steekvlammen. Nieuw Sociaal Contract (NSC) kwam in 2023 als

nieuwkomer in de Kamer met twintig zetels, maar staat inmiddels in de peilingen op één zetel. Dit golfslagbad duidt op onrust en ongenoegen. Gevestigde partijen zoals de VVD prediken vrijheid, maar praktiseren binnenskamers een dwangcultuur. Alles wordt zorgvuldig georkestreerd, want beeldvorming is koning.

Vijandige overname

Aan de linkerzijde is het niet anders. Frans Timmermans, leider van de fractie van GroenLinks-PvdA, was dolblij met de val van het kabinet-Schoof. Voor links zouden zonnige dagen aanbreken. Dat valt te bezien.

In Nederland heeft nooit een linkse meerderheid bestaan en bovendien moeten GroenLinks en de PvdA hun fusie nog consumeren. Dat is niet eenvoudig want beide partijen hebben verschillende culturen. GroenLinks is de politieke erfgenaam van onder meer de communistische CPN, zij het nu in een groen hesje. De PvdA, met een ouder stempubliek, staat in de traditie van de sociaaldemocratie. Het is opvallend dat Timmermans het hoge woord voert, en GroenLinks-voorman Jesse Klaver vooral stil is. Hij wacht zijn beurt af, want de fusie wordt ruzie, uitmondend in een vijandige overname van de PvdA die inmiddels Israël al heeft laten vallen en Hamas vergoelijkt.

De fusiepartij, nu 25 zetels, zal vervolgens proberen zoveel mogelijk stemmen te kannibaliseren van de kleinere linkse partijen, die samen ook ongeveer 25 zetels hebben. Links vertegenwoordigt één derde van de kiezers maar roept alsof dat twee derde is.

Het parcours van Wilders voltrekt zich niet in Nederlands isolement. Het is de trend in heel Europa. De meeste regeringen zijn wankel. De christendemocratische Duitse bondskanselier Friedrich Merz heeft zich overgeleverd aan de sociaaldemocratische SPD om de opmars van Alternative für Deutschland (AfD) te stuiten. Thema: immigratie. In Frankrijk hetzelfde. President Emmanuel Macron loopt op zijn laatste benen, en Marine Le Pen wordt een serieuze uitdager bij de presidentsverkiezingen van 2027. Als ze niet mag meedoen van de rechter, staat de jonge Jordan Bardella klaar. Italië heeft Giorgia Meloni, Hongarije Viktor Orbán en Polen heeft weer een conservatieve president: Karol Nawrocki.

De structuurfout in het gesneuvelde kabinet was dat Wilders zelf geen premier werd. Doorgaans krijgt de leider van de winnende en grootste partij die functie want

dat reflecteert de wil van de kiezer. In plaats van Wilders verscheen de totaal onbekende Dick Schoof als premier op het bordes. Het algemeen gevoel was: blij dat hij het wil doen. Maar het was een zwaktebod.

Gemist momentum

Als premier had Wilders het kabinetsbeleid moeten aanvoeren, verdedigen en bijwerken. Hij zou dan regelmatig hebben overlegd met de fractieleiders van de coalitie en ook in Europa zijn gezicht hebben laten zien.

In plaats daarvan kreeg hij te maken met een premier die vooral ambtelijk dacht. Zo was er het initiatief van de Deense (socialistische) premier Mette Frederiksen en haar Italiaanse evenknie Giorgia Meloni voor een strenger asielbeleid. Zeker negen landen tekenden, een groeiende coalitie. Maar Schoof tekende niet. Hij vond het 'een stap té ver'. Typisch een ambtelijke reactie, op kousenvoeten. Wilders zou dat momentum niet hebben gemist.

Nederland is de afgelopen decennia sterk gepolariseerd, waarbij migratie en klimaat een morele meetlat werd. De Haagse politiek ontwikkelde 'religies zonder God'. De Tweede Kamer debatteert over migratie en klimaat met de passie van de Synode van Dordrecht (1618-1619). Maar geloofsijver is in de politiek een slechte raadgever.

Het effect is dat de instituties van het land worden gepolitiseerd door partijen en hun geloofsgenoten, verenigd in ngo's. De ambtenarij was ooit de bakermat van politieke neutraliteit en publieke hulpvaardigheid. In toenemende mate ontwaart men partijdigheid en actiegedrevenheid.

Het modewoord komt uit het Engels: '*deep state*'. Elke staat heeft een serie instituties die moet zorgen voor stabiliteit en rechtvaardigheid. Als echter instituties worden gepolitiseerd voor specifieke doeleinden, wordt de democratie gedemonteerd. De kiezers spreken zich uit bij verkiezingen, maar instituties gaan ongestoord door met hun eigen agenda, alsof er geen verkiezingen zijn geweest. De '*Beambtenstaat*' regeert.

Geen beleidskracht

De val van het kabinet kwam niet uit de lucht vallen, want ook de PVV was niet op regeren voorbereid. Regeren betekent van tevoren goed weten wat de doelen zijn en langs welke weg men die kan bereiken. Het is makkelijker van A naar Z te redeneren dan een stap van A naar B te realiseren.

Een regering moet regeren als een goed getraind voetbalelftal. Dat was niet het geval. Soms leek het alsof een minister voor het eerst op een ministerie kwam en het spoor bijster raakte in de ambtelijke molens van '*Yes Minister*'. Hoe zwakker de minister hoe sterker de ambtenaren, met de status quo als resultaat. De PVV miste de beleidskracht, nodig om zaken voor elkaar te krijgen.

Migratie blijft nog lang hoog op de agenda, waar het al dertig jaar staat. Wilders is niet 'uitgeteld' en kan niet worden 'weggewenst'. Het enige dat de PVV-leider riskeert, is een anti-Wilders coalitie van allen tegen hém. Maar eerst zijn de kiezers aan zet.

Wynia's Week *verschijnt drie keer per week****, 156 keer per jaar,*** *met even onafhankelijke als broodnodige artikelen en columns, video's en podcasts. U maakt dat samen met de andere donateurs mogelijk. Doet u weer mee?* ***Kijk HIER.*** *Hartelijk dank!*